

פנימי

ב"ה

ליוצא למלחמת בית דוד

המשיח

ימות המשיח, עש"ק פרשת וארא | גיליון שמונה-עשר

רבי דוד

נ ק ו ד ת מ ל כ ו ת

ועוד ועיקר - שכל אחד ואחד מחליט תיכף ומיד להוסיף עוד יותר בכל הענינים האמורים, ו"לחטוף" הרגעים האחרונים של הגלות לסיים ולהשלים את כל הענינים בתכלית השלימות, שכן, אע"פ שכבר עשו ופעלו בכל הענינים באופן דשלימות, הרי בודאי הי' ניתן לעשות זאת בשלימות נעלית יותר, והראי' - שעדיין לא בא!...

משיחת ע"פ וארא - כ"ח טבת ה'תשנ"ב - דברי משיח ה'תשנ"ב ח"ב עמ' 196

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרבי ענה לו: שלוש תשובות בדבר. קודם כל, ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, כשם שאסור לדבר לשון הרע על הזולת כך אסור גם לדבר לשון הרע על עצמו. שנית, גם אם נניח שאתה צודק ואתה באמת לא בסדר - מה השני אשם שאתה לא בסדר? אילו היית בסדר, הוא הי' צריך לקבל ממך השפעה. ובגלל שאתה לא בסדר הוא צריך להפסיד זאת!! ושלישית, על ידי שתשפיע על הזולת, זה עצמו ישפיע גם עליך.

זו תמיד שיטתו והנהגתו של הרבי שליט"א מלך המשיח, שלא משנה מה המצב שלך, עליך להשפיע ולתת, וזה עצמו יפעל גם עליך.

ולכן כמובן שחלק חשוב ועיקרי מההכנה שלנו להתחלת שנת השבעים לנשיאות, זה בהחלט פעולות ומבצעים עם ה'חוצה' בכל התחומים - הן באופן פנימי, שיעורי תורה, פגישות ושיחות עם אנשים מכל הסוגים והחוגים להביא אותם להתקרב אל הרבי שליט"א, לקבל מלכותו, ללמוד תורתו, לקיים הוראותיו וכו'. והן באופן מקיף, וגם "הדבקות" ו"הדגלות" וכיוצא בהם.

ובכל זאת, הרבי שליט"א לא לוקח שוחד. הוא רוצה גם ודווקא אותנו. ושוב, אין זאת אומרת ח"ו שאם לא נעשה כלום עם עצמנו, אין מקום לפעולה עם הזולת. ואף על פי כן הרבי רוצה שנפעל לא רק עם אחרים, אלא גם ודווקא עם עצמנו. הרבי רוצה שנשמור על הסדרים. הרבי רוצה שנלמד בהתמדה ושקידה נגלה וחסידות. הרבי רוצה שנתפלל בשימת לב ובכוונה תוך ידיעה "לפני מי אתה עומד" ולהקפיד גם על תפילה במניין כפשוטו. ובאמת להתחיל עם המניין, ולא "לשחק תופסת עם החזן" וכדומה, וכו' וכו' כפי שכל אחד יודע בעצמו. לאו דווקא שזה יהי' מלווה עם הרבה צלצולים ושטרעם גדול, אבל זה בהחלט הרצון של הרבי. והוא לא לוקח שוחד.

אז קדימה, ראבאטו. להביא את ההתגלות בפועל ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

שמעתי פעם מהרבי שליט"א מלך המשיח באחת השיחות אודות חוק "מיהו יהודי", אודות הכתוב שהקב"ה "לא יקח שוחד". שהרי לא חסר לו מאומה ואף אחד לא יכול לתת לו מאומה. מה שייך אם כן לחשוב לתת לו שוחד?!

אלא, הסביר הרבי שליט"א, כיוון ש"הכל בידי שמים, חוץ מיראת שמים", היתה אולי סברא שאפשר לתת להקב"ה עניינים של יראת שמים ומצוות ומעשים טובים. שבזה הרי גורמים נחת רוח לו יתברך. ואם כן אולי אפשר ללמוד תורה ולהתפלל ולעשות הרבה מצוות ומעשים טובים. ובשביל זה יותר הקב"ה על משהו מהדרישות שלו.

- שם הי' מדובר על אלו שחושבים שאפשר לוותר על עניינים עקרוניים, כמו על תיקון חוק מיהו יהודי וכדומה, כדי לקבל תקציב לישיבות ותלמודי תורה. והקב"ה יותר, שהרי בזכות זה לומדים ילדי ישראל תורה ומקבלים חינוך כשר ועל טהרת הקודש -

ועל כך זעק הרבי באותן שיחות, שהקב"ה "לא יקח שוחד" ואי אפשר לשחד אותו גם עם הדברים הטובים ביותר שהוא אמנם אוהב ורוצה כביכול.

מה זה שייך לענייננו - בהכנה הראויה לי-יא שבט, ובפרט להתחלת שנת השבעים לנשיאות?

אלא הענין הוא, שיש דברים נפלאים, שאפשר בהחלט לומר שהרבי אוהב אותם והם גורמים לו נחת רוח נפלאה. ובכל זאת, עם כל החשיבות והנחת רוח הנפלאה שיש בזה באמת - אי אפשר לתת לו שוחד, ושום דבר לא יזיז אותו ממה שהוא רוצה מאתנו אישית.

לא. בוודאי אין הכוונה שאם אתה לא בסדר באיזה תחום, עיקרי ככל שיהי', אין לך זכות לעשות מבצעים ולהשפיע על אחרים. אין כמו הרבי שליט"א מי שמייקר כל כך כל פעולה טובה, גם אם מי שעשה אותה מלא בפגמים בכל מיני תחומים.

וידוע שכאשר מישוהו טען: איך אני יכול לפעול עם הזולת, כאשר אני עצמי כל כך לא בסדר?

דעת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנושא: שמירת הבריאות בתו"ת

האנחה - מזיקה לבריאות ולעבודת ה'

בטח שמע הפתגם שהיה אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם כ"ק אביו, "טובה פעולה אחת מאלף אנחות" כדיבור פשוט, פחות להאנח ויותר לעשות, ומובן זה ג"כ ע"פ שכל, שאנחה הנה ראשית מזקת היא להבריאות, והרמב"ם בהלכות דעות רפ"ד כותב, שהיות הגוף בריא מדרכי השם הוא, ועוד גרעון - שלאחר האנחה נדמה לו שעשה טובה להקב"ה במה שהתאנח ד"עשה תשובה", ובמילא כבר יכולים לילך לנוח, ומובן ההיזק שמביא זה בעבודה, משא"כ מפעולה אחת, איך שלא תהי' קטנה, הנה נפעל מה, ומכל פעולה אפי' ברוחניות אצל יהודי נתוסף בריאות גם בגשמיות, במילא הנה זהו היפך ענין התוצאות הנ"ל מאנחות ללא תועלת.

(ממכתב י"ט סיון תשי"ב)

טענת הבריאות - אינה תמיד מהיצר...

בטח למותר לעוררו עוד הפעם על המצווה בתוה"ק לשמור על בריאות הגוף וכמבואר ג"כ בהמאמר דיו"ד שבט דהאי שתא וכמה מקומות, ודבר פשוט כזה אין צריך ראיות נוספות ובמילא אופן הלימוד שלו או המחשבה בדברי תורה בודאי יש לסדרם באופן שלא יגעו במצב בריאותו, ולא יטעה א"ע לאמר כי טענת הבריאות הם באים מצד היצה"ר, אף שלפעמים כן הוא אבל בכלל בהציווי בכל דרכיך דעהו, ה"ז עיקר גדול שיהי' הגוף בריא ושלם, ובמילא כשמרגיש עייפות בלימודו או כשחוזר במחשבה על לימודו, הרי או שיחליף את הלימוד ללימוד מסוג אחר או שיפסיק לשם מנוחה לאיזה זמן, שמלבד שזהו מצווה וכנ"ל הרי גם בענין הת"ת עצמה ה"ז הכנה כדי שאפשר יהי' הלימוד לאח"כ, ובכמה ענינים הכשר מצוה כמצוה.

(ממכתב כ"א אייר תשי"ד)

"ופרצת" - לא בסתירה לבריאות הגוף ולסדרים

אצל תלמידי התמימים לא שייך הענין ד"עמל מלאכה" - שהו"ע עבודת הבירורים שהיא באופן של עמל ויגיעה עצומה, להלחם עם ההעלמות וההסתרים שבעולם - שהרי עניני העולם אינם צריכים להיות מלכתחילה בד' אמותיהם, אלא כל עבודתם היא ב"עמל תורה". ועז"נ "לא ראה עמל בישראל", כמבואר במאמר משנת תרס"ט ששלילת ה"עמל" בבחי' ישראל היא רק בנוגע לעמל שלמטה מעמל תורה, אבל "עמל תורה" הוא תכלית המעלה. אמנם, כיון שיש להם כח עבור "עמל מלאכה" (שאינם עוסקים בו) - עליהם לנצל כח זה עבור "עמל תורה":

העבודה ד"עמל מלאכה" היא באופן שכל זמן שנשאר ענין לא טוב (העלם והסתר כו'), הרי זה מצב בלתי-רצוי, וצריכים להוסיף ב"עמל מלאכה" ולבטל את ההעלם וההסתר, "ברענן וועלט".

ותנועה זו שב"עמל מלאכה" צריכה להיות גם אצל תלמידי התמימים בעבודתם ב"עמל תורה" - לבטל ("ברענן") את כל ההגבלות וללמוד תורה באופן של בלי גבול.

אבל, כל זה צריך להיות מתוך "סדר" - שמירת סדרי הישיבה ושמירת בריאות הגוף, כנ"ל בענין "עזוב תעזוב עמו", ובזה גופא צריך להיות הענין ד"ופרצת" בתורה, ועד ל"נחלה בלי מצרים".

(משיחת ש"פ במדבר תשי"ט)

דעת עוליון

בהנהגתינו, האם אנו צריכים להתבייש בזה כשמדברים, מפרסמים על משיח? אדם יהודי מאמין, חובש כיפה קוטע את דברינו. האם זה נראה לכם הגיוני?!

אוקיי, בואו נאמר שחבר'ה לא רוצים לקבל את אמונתנו ברבי שליט"א כמלך המשיח.. אך לזה יש תשובה, כשכתוב בגמרא שם, תלמידיו של ינאי אמרו ינון שמו, תלמידיו של רבי שילא אמרו שילה שמו וכו'.. כל אחד האמין ברבו שהוא מלך המשיח, אוקיי בואו נכבד, תנו לנו לדבר ונגיע ביחד לתובנות ומסקנות ברורות.

האבסורד בכל הסיפור הזה, שרוב ירא שמים מגדל זקן מרגיש חוסר נעימות כשמדברים על משיח בבית הכנסת שלו..

אני לא מבין?!

בשביל מה באת לעולם אם לא ליישם את משימת חיינו, עשייה לו ית' דירה בתחתונים - קבלת פני משיח צדקנו שליט"א בפועל ממש? אז הוא מדבר על רבו והוא כך, אבל העיקר הוא מדבר על משיח, וזה פועל!

החלטות טובות, חשיבה על משיח, משהו זה עושה!

חבר'ה תתפסו את עצמכם בידיים ותפנימו - אנחנו השפויים בכל הסיפור הזה. אם יש אחד שחושב ומסתכל וצוחק, אין מה להתבייש, הוא המסכן בכל הסיפור שאינו יודע מהי מטרת חייו, אין מה להתבייש, תמימים! להמשיך להפיץ להחדיר ולפרסם ולא להתפעל מהעולם כלל עד ההתגלות!

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

זה קורה לנו פעמים רבות. כשנכנסים לשטיבלך, סופר ומכולת, לאוטובוס ולבית הכנסת, ואפילו באמירת שיחות בהקהלת קהילות. כולנו! (יותר נכון) 'כמעט כולנו..' מתביישים מעט בלבושים המתויגים, לעתים גם המוקצן הגדול מתבייש מעט. "הנה אנשים מסתכלים עליי", "הנה הוא נועץ מבט בדגלון שעל החליפה", הן הוא אפילו מציץ לגודל הכיתוב 'יחי' ולפעמים פוגשים גם פרצופים שונים מגחכים.. והגרוע מכל כשקוטעים את דברי לאחר אמירת: "הרבי שליט"א מלך המשיח...".

יצא לי השנה בתשרי לצאת מס' פעמים להקהלת קהילות בשכונת בארא-פארק. באחד מבתי הכנסת, בעודי ניגש לדבר, קוטע אותי 'רב' הקהילה, באומרו: "אין לדבר על משיח" (רח"ל)...

ועוד מקרה מזעזע: בשנה שעברה בחג השבועות, כנהוג לצאת לתהלוכות ולעבור מבתי כנסת למשנהו, לחזור שיחה של הרבי שליט"א מה"מ, והן כדי להזמין את הילדים לשמיעת עשרת הדברות.

כשהגענו לאחד מבתי הכנסת, ניגש לפתע הגבאי לבחור ה'חוזר' ואומר לו בצנעה: "בלי לדבר על משיח" הבחור בלי להסס

הסכים לבקשה והתחיל לדבר.. לקראת סיום דבריו הזכיר ועורר על הבאת הילדים לבית הכנסת לשמוע עשרת הדברות בעודו אומר: "מחר בעז"ה כל ילדי ישראל עם הוריהם ישמעו את עשרת הדברות וכך נקבל את התורה שוב מחדש, אך בלי משיח, לא צריך משיח..". מיד כששמע זאת הגבאי, החוויר לרגע וחזר ואמר: "חס ושלום, משיח הינו מי"ג עיקרי האמונה כולנו חייבים להאמין.."

הבחור ענה: "אוקיי, אז מחר נזכה כולנו בעז"ה לקבל את התורה ואת הרבי משיח צדקנו בקרוב ממש!" הנה עכשיו נשמעת הזעקה! רגע! יש משהו מוזר

מכירת חמץ בזמן איסורו

המוצא חמץ בביתו בערב פסח אחה"צ ומכרו לגוי. האם יועיל לו להנצל מ"בל יראה ובל ימצא"?

כהקדמה, צריך להבין את הגדר של "בל יראה" - שהוא מן התורה. וכמו כן צריך להבין את הגדר של איסור ההנאה מחמץ שעבר עליו הפסח - שהוא מדרבנן.

דהיינו, האם כל מה שנאסר בב"י וב"י - יאסר אח"כ גם בהנאה. או שמא הם ב' דברים נפרדים?

בגמרא שלנו (ו:) נכתב, שהבודק צריך שיבטל כו' ולא ברשותיה כו' כאילו ברשותו וכו' חמץ בפסח ובור ברשות הרבים.

והנודע ביהודה דן בשאלות הנ"ל ומתוכם מסתעפת שאלתו לג' ענינים: א) אדם שמת באמצע פסח והוריש לבניו חמץ - האם הם עוברים בב"י? ב) גוי שגנב חמץ מיהודי, ולאחמ"כ נתפס הגנב - האם מותר בהנאה אחה"פ? ג) המוכר חמץ לאחר שעה שישית, מותר בהנאה אחה"פ?

ונדון בנקודה ג' הנ"ל באופן שהגוי קנה את החמץ במשיכה, שלכאורה לא חל הקנין מהסיבות הבאות: א. החמץ אסור בהנאה. ב. אינו ברשותו. ג. לא ניתן כסף עבורו. ד. קנינו של גוי הוא רק בכסף (לפי הדעה המובאת בשו"ע הל' בכור). ה. ואף שיש חולקים וסוברים שגוי קונה במשיכה מ"מ הוי ספק ויש להחמיר בדבר.

ומחדש הנוב"י: כל הדיון אם גוי קונה דוקא בכסף או גם במשיכה זהו רק בדרך מכירה, אך בהפקר (כדלעיל שאמרנו שהחמץ בעצם אינו ברשותו של האדם) לכו"ע מועיל במשיכה.

ומכיוון שמערב פסח אחר ו' שעות הוי הפקר, לכן צ"ל שהגוי יכול לקנות החמץ במשיכה ומכיוון שקנה במשיכה - שוב לא הכניסה תורה חמץ זה לרשות היהודי ולא עובר בב"י.

ודוגמא לדבר: החופר בור ברה"ר - שעשאו הכתוב

ברשותו. אך אם בא אחר והשתמש בו - קנאו זה השני, ואילו הראשון יפטר על הנזקים שמכאן ואילך.

והמסקנה היא, אם היתה משיכה, בע"פ אחר חצות, שעדיין - לפי שיטת אלו שבראשונים - אין "בל יראה" - הגוי קנה.

ויש לפרש שהגדרת הענין היא: גוי קונה רק בכסף כי בכסף יש גם מעשה מהקונה [נתינת הכסף] וגם מעשה מהמוכר [קבלת הכסף] ואילו במשיכה חסר המעשה של המוכר אבל בזכיה בדבר ש"אין לו מוכר" ויש רק "קונה בלבד" תועיל גם משיכה בגוי.

אך לו יצוייר בנידון דידן שלא הייתה משיכה מצד הגוי בחמץ, אלא רק נתינת כסף, אזי איפכא, כי אף למ"ד שגוי קונה בכסף בלבד היינו כשניתן הכסף מהקונה למוכר. אולם כאן אין מוכר (כי החמץ כבר אינו שלו) וממילא אין קונה.

ויוצא איפוא דבר מעניין: שה"חומרא" כאן דווקא גורמת ל"קולא": אם החפץ "מותר" אזי אין זכיה לגוי, אולם אם יש "חומרא" שהחפץ "אסור" אז אדרבא נגרמת "קולא" שיש זכיה לגוי.

ועדיין קשה על זה, איך במקרה שהבאנו, הגוי קונה במשיכה, הרי מדובר כאן בחמץ שהוא איסורי הנאה והרי ידוע הכלל שאיסורי הנאה לא שייך בהם זכיה כלל?

וי"ל שהטעם שאין זכיה בכל איסורי הנאה, זהו לא מחמת עצם הדבר והחפץ הנקנה, אלא מחמת האדם שמחזיק בחפץ זה, והיינו שהאיסור והמצוה שחלים על הדבר מונעים ממנו להיות "בר קנין".

אך כאשר הזוכה הוא גוי שאין עליו איסור הנאה, ואין עליו חיוב לאבד את החפץ, אם כן ממילא שייך בו לגבי החפץ הזה זכיה ממונית בדבר.

ולפי הנ"ל: כיון שהגוי זכה - א"כ הישראל אינו עובר בפסח באיסור בל יראה ובל ימצא - וממילא אחר הפסח מותר החמץ בהנאה.

(נרשם משיעורו של הרב אלחנן רקובר שנאמר בישיבה)

כמו במדורים הקודמים הננו שבים ומדגישים כי הדברים נכתבו ונערכו על דעתנו בלבד, וכמה פנים עומק לפנים מעומק בדבריו הק'. והבוחר יבחר.

המדור השבועי נערך ע"י צוות תמימים דישיבתנו, והוגה ע"י הרב שמעון ויצהנדלר רה"י והרב יוסף רוך ר"מ לעיונא שיעור א'.

הדבר (עבורו), גם כאשר הדבר 'חשוב' מצד

מצד עצמו לא יכול לבטל דבר מהגדרתו, אלא שבנדו"ד האדם בא לאחר ובהמשך לציווי והוראת התורה ומתוך ציווי זה דעתו מתבטלת ומסכמת לדעת התורה. ולפי זה הדברים זהים ביותר להשוואה שבהדרן הנ"ל בין 'חשיבות המעדנים כעפר' ל'ביטול חמץ כעפר'. בשניהם יש לכל לראש את המציאות של 'מלאה הארץ דעה את הוי' המשפיעה על 'דעת האדם' וכתוצאה מזה מגיע האדם להכרה הנובעת מתוך התורה שמציאות החמץ הלזו אינה נחשבת אצלו.

ולסיכום: ההבדל בין הרמב"ן לשאר הראשונים אינו רק (כדברי האחרונים) מה יוצר את ה'ביטול' - האם כיון שמוציאו בדעתו מ'תורת אוכל' או גם 'מתורת חמץ', אלא עיקר חידוש הרמב"ן שביטול החמץ הוא תוצאה הנובעת מדעת התורה.

5. נקודה זו נתבארה בס"א שם, וזה תוכנה: בימות המשיח 'הטובה תהיה מושפעת הרבה', זו תהיה המציאות בפועל בעולם ולכן 'לא יהיה שם לא רעב ולא מלחמה', אולם עדיין אין די בכך משום שיכולה להיות מציאות כזו שלאדם יש 'טובה הרבה' ובכל זאת בהרגש הלב שלו (היינו לא מצד המציאות עצמה) תהיה אצלו 'קנאה ותחרות' בזולתו משום שהוא חושב שלזולתו יש יותר טובה ממנו וכדו'. לכן מוסיף הרמב"ם פרט נוסף - 'וכל המעדנים יהיו מצויין כעפר' - היינו שמצד הרגש הלב של האדם, היחס ל'מעדנים' יהיה כ'עפר' (משום ש'מלאה הארץ דעה את הוי').

אולם בהערה 48 מעמיק בזה ומבאר שאין פירוש הדבר שדעת והרגש האדם 'נגדו' ל'מציאות' של ה'מעדנים', אלא מכיוון שהאדם יהיה חדור ב'דעה את הוי' הרי הוא יראה את המציאות האמיתית של העולם שעד אז היתה מכוסה ונעלמת. וראה בהערה הקודמת שאולי כך הוא גם הדבר ב'חמץ', שהאדם 'מסכים' - כדברי הרמב"ן - לדעת

אנו שמחים להגיש את המדור השביעי של 'אוצרות תורתו של משיח' על מסכת פסחים. מדור זה הוא החלק השלישי בגדרי ביטול-בדיקה שבדברי הר"ן. נושא השבוע עוסק בנקודה אחת - ההשוואה שעורך כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בין המושג 'מעדנים' . . כעפר' המופיע בהלכות מלכים ברמב"ם לבין 'עפר' שבהשבתת חמץ.

א. המושג ההלכתי¹ 'מעדנים מצויין כעפר' לגבי ימות המשיח שייך² למושג ההלכתי³ 'ביטול כעפר' בהשבתת חמץ. בשניהם ה'ביטול' כעפר הינו תוצאה מהרגש האדם⁴ באופן שמחשיב את

1. רמב"ם סוף הלכות מלכים. וראה בהדרן על הרמב"ם - י"ט כסלו תשל"ה סע' כא-כב שלשון הרמב"ם שמתבטא 'מעדנים מצויין כעפר' ואינו מסתפק בלשון פשוטה שהמעדנים 'יהיו הרבה' וכדו' קשור ל'הלכה' ולא נכתב סתם כלשון מליצה.

2. במקור הדברים נראה שענין זה נזכר רק בתורת דוגמא בעלמא, והמביט שם בשטחיות יכול להסיק שאין השוואה מהותית ביניהם אלא רק בצד העובדתי של הדברים, שכאשר רוצים להביא דוגמא על 'ביטול' דבר ביחס להרגש האדם מביאים את הדוגמא של 'עפר'. אולם המעיין בכל מבנה ותוכן הדברים יווכח שהגדרים שלהם זהים, וראה לקמן הערה 6.

3. רמב"ם הלכות חמץ ומצה פ"ב ה"ב.
4. ראה הדרן תשמ"ה ס"ז שדבר זה יוצר כתוצאה מהמעמד ומצב של 'דעה את הוי' אצל בני האדם וממילא יראו את המציאות האמיתית של הברואים ובכללם ה'מעדנים'. היינו שגם המצב של 'מעדנים מצויין כעפר' נפעל כתוצאה מדעת האדם ש'מלאה' בידיעת ה'.

ואולי י"ל בדרך אפשר, שהסתכלות זו מוסיפה תוספת הבנה בשיטת הרמב"ן ב'ביטול חמץ'. דהנה כבר נסמן כמה פעמים השיטות בהגדרת ביטול חמץ לדעת רש"י, מהר"ם חלאווה, ריטב"א ועוד [נסמנו ב'קונטרס ביטול חמץ' שנדפס במילואים ל'תורה שלמה' פרשת בא סימן לג ועוד] שנתקשו טובא בהגדרה המדוייקת כיצד יכול האדם לבטל ומהי אופן הפעולה של הדבר? והנה הרמב"ן בתחילת דבריו נתחבט בזה בכמה לשונות, ועד שכתב "אלא כך אני אומר" וביאר שביטול זה משמעו ש"הסכימה דעתו לדעת תורה ויצא לבטלו", היינו שאין הכי נמי האדם

התורה, שגם בהרגש שלו מקבל את ה'מציאות' בהתאם למצב ציווי התורה וכפי רצונה כיצד צ"ל יחס האדם ל'חמץ' בפסח.

וראה בהערה 7 שם, שגם בהדרן תשל"ה (סעיף כה) נקודה זו מודגשת ביותר (שאצל אותו אדם עצמו יהיה גם הרגש של 'מעדנים' וגם תהיה המציאות של 'עפר'). אלא ששם זה לכאורה להיפך דה'מציאות' תהיה 'עפר' וה'הרגש' יהיה של 'מעדנים', עיי"ש.

6. ולכאורה כהנ"ל מהווה סניף והבנה נוספת בהגדרת ה'ביטול' של חמץ, שהוא (רק) ביחס להאדם ול'צורה' ולא להחומר כמבואר בלקו"ש חט"ז בא – יוד שבט הערה 41, וכפי שכבר נתבאר בארוכה במדור 'אוצרות' חלק ב' (איסורי הנאה).

ולפי זה יומתק התייחסות הראשונים לשיטה תמוהה שהביא ב'ספר המכתם' על הרי"ף (בדף ו'). הדברים הובאו ונתבארו ב'תורה שלמה' (סימן לג שם ע' רו ואילך) וז"ל: ודעתיה עילוייה. פי[רוש] ויתן דעתו עליה ויאכלה ויתחייב כרת, אך עתה שבטלה ועשאה כעפרא אפילו אכלה הוי אוכל עפר ופטור. [וממשיך בספר המכתם] והאי פירוש ליתיה כלל דודאי אין ביטול מועיל ואינו מציל מחיוב האכילה עיי"ש. ובתו"ש שם מביא שגם המהר"ם חלאווה והמאירי ועוד, התייחסו להו"א זו ושללו אותה. ולכאורה צריך להבין – כפי שמקשה שם – מנין הקס"ד הלזו שלאדם יהיה מותר בפסח לאכול חמץ גמור שביטלו ועשהו כעפר?

אלא שהשקו"ט האמורה קשורה אכן לביאור בהדרנים הנ"ל: גם בימות המשיח הגדרת מציאות השפע והטובה קרויה בשם 'מעדנים' שהרי זה תוכן הייעוד – שיהיו מעדנים (ולא רק טובה סתם), אלא שבהרגש האדם הם יהיו כ'עפר'. ועיי"ש שמבאר שמצד זה בהלכות תשובה לא כתב הרמב"ם ייעוד של 'מעדנים מצויין כעפר' משום שאכן רק בימות המשיח יוכל להיות מציאות כזו, שמצד אחד היא 'מעדנים' ובכל זאת אינה מגשמת את האדם והוא מתייחס אליה כ'עפר'.

7. וכן הוא ב'בלתי מוגה' (התועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 1301).

8. הנה גם בהדרן תשל"ה (סכ"ד-כ"ו) מרחיב בגדר 'מעדנים מצויין כעפר' ובהשקפה ראשונה נראים הדברים זהים, אולם לאחר העיון נראה כי הביאור שם הוא להיפך. בתשל"ה מבאר שמצד 'הרגש' האדם הרי שה'טובה' שתהיה 'מושפעת הרבה' תורגש אצל האדם כ'מעדנים' (עיי"ש סעיף כה), אלא שמצד מצב העולם הרי 'מעדנים'

אלו לא תהא להם 'חשיבות', ואילו בתשמ"ה מבאר להיפך שמצד מציאות העולם יהיו 'מעדנים', אלא שמצד דעת האדם תתבטל חשיבותם אצלו, כנ"ל בהרחבה.

אנהויבנדיק [החל מ] חב"ד שבשכל, ביז [עד] באופן פון [של] יתפרנסון מיני, אז עס ווערט [שזה נעשה] "דעם וברש כשרו", ביז אז דאס גיט אים צו אין געזונט אויך פון זיין גוף [עד שזה משפיע גם בבריאות הגוף],

דערפון איז אויך [מזה גם] מובן, אז וויבאלד זינט [שמכיוון שמאז] דור אדה"ז איז צוגעקומען נאכמער אין [התווסף עוד יותר ב] חלישות הדור, איז א [הרי זו] ראי,

אז היינט דארף מען נאכמער אפהיטן זיך פון [שהיום צריכים להשמר עוד יותר מ] נקרא חוטא הנ"ל,

אויסמיידען [להימנע מ] תעניות וסיגופים, אפילו אין די [ב] אופנים המותרים בזמן פון דעם אלטן רבי'ן שרייבנדיק דעם אגה"ת [שאדה"ז כתב את אגה"ת] - ווייל [כי] ע"פ הנ"ל,

קען מען אויך די ענינים אויפטאן [אן תעניות] דורך צדקה וכו'.

יכולים גם לפעול את הענינים האלו (בלי תעניות) דרך צדקה וכו'.

עד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו א יארצייט און הסתלקות צדיקים:

עד"ז זה מובן בנוגע ליום השנה והסתלקות של צדיקים:

בזמננו זה קען מען מקבל זיין די אלע השפעות פארבונדען מיט דעם טאג דורך עבודה מיטן גוף.

בזמננו זה אפשר לקבל את כל ההשפעות הקשורים עם יום זה דרך עבודה עם הגוף.

- ולהוסיף ולהדגיש,

אז דאס איז ח"ו ניט שולל די מנהגים פון אנדערע אידן וואס פירן זיך באופן אחר מהנ"ל,

שזה ח"ו לא שולל את המנהגים של יהודים אחרים שנוהגים באופן אחר מהנ"ל,

ווארום [היות ש] נהרא נהרא ופשטי, וכל א' במסילתו יעלה;

דער [ה] דרך פון [של] חסידות חב"ד, ווי אנגעוויזען פון [כפי שהורנו מ] רבותינו נשיאנו, כנ"ל.

(ש"פ שמות, כ"ג טבת, מבה"ח שבט ה'תשמ"ט מוגה אות ט')

ויש לומר, אז וויבאלד חלישות הדור איז ניט מצד דער אייגענער בחירה,

ויש לומר, שמאחר שחלישות הדור איננה מבחירתנו העצמית,

נאר ווייל אזוי האט דער אויבערשטער באשאפן די איצטיקע דורות,

אלא כי כך הקב"ה ברא את הדורות העכשוויים,

איז פארשטאנדיק [הרי מובן], אז רוב התיקונים ע"י תעניות וסיגופים האבן זיך אויפגעטאן [כבר נפעלו] בדורות הראשונים,

ולאחרי ריבוי העבודה בבירור וזיכוך גשמיות וחומריות העולם בדורות הראשונים - איז איצטער שוין ניט (אויף אזויפיל) די עבודה [הרי כעת כבר לא שייך (במידה המלאה) עבודה זו],

און אפילו בנוגע צו די ענינים וועלכע מ'דארף נאך מתקן זיין - איז זיכער אז אויך דורך דעם אופן העבודה ווי אנגעוויזן פון דעם בעש"ט און דעם אלטן רבי'ן וכו'

ואפילו בנוגע לענינים שעוד צריך לתקנם - בודאי שגם ע"י אופן העבודה כפי שהורו לנו הבעש"ט והאדה"ז וכו'

(ניט דורך תעניות כו')

(לא ע"י תעניות כו')

פעלט ח"ו גארניט אין דעם תיקון וועלכן מ'וואלט געהאט גאר אמאל דורך תעניות וסיגופים;

לא חסר ח"ו כלום בתיקון שהיה נפעל בעבר דרך תעניות וסיגופים;

בדורנו זה האט מען געגעבן דעם כח צו קענען אויפטאן די זעלבע ענינים אין אן אופן וואס איז ניט פארבונדן מיט צער ודאגה,

בדורנו זה ניתן הכח שיוכלו לפעול את אותם ענינים באופן שלא קשור עם צער ודאגה,

נאר [אלא] בשמחה וטוב לבב,

מתוך מנוחת הגוף [וואס דאס איז א הכרח צו קענען עובד זיין] [שזה מוכרח בכדי שיוכלו לעבוד את] ה' כדבעי בלי בלבולים].

ובפרט דורך [דרך] חסידות חב"ד, וואס איז מדגיש אז די עבודה דארף דורכנעמען [שמדגישה שהעבודה צריכה לחזור ב] מציאות האדם

(ניט ח"ו ברעכן די [לא ח"ו לשבור את ה] מציאות),

החזיר

/ סיפורו של 'תמים'

פרק טז - חלק שלישי

(פרק עשה-עשר העוסק בגרמניה, מחולק לארבעה חלקים)

ליל שני של ראש השנה. חצות ליל. ברלין. בית השליח. תרדמת.

אחרי עשרים ושמונה שעות מאומצות, הלילה השני סיימו מוקדם. רק ר' אלישע וזוגתו החלו לבשל בשביל סעודת יו"ט שלמחרת.

"אני חייבת שתסביר לי, מה אתה באמת חושב על שני הבחורים האלה. אני לא מסוגלת לקרוא להם 'תמימים'. בבית שלנו לא היה כזה דבר. זה קבוצת אידיאליסטים, מפגיני 'שלום' ו'רוקים'. ממתי 'תמימים' הולכים עם סמלים על החליפה? על הכובע? על דוידי ווער רעדט אינגאנצען, אבל גם דביר. אתה שמת לב שהוא לא היה איתנו אפילו דקה? עכשיו הוא יתעורר יתפלל מעריב ועוד פעם ילך לחפש ניאו-נאצים ולדבר בערבית על אבר מן החי...? זה ראש השנה...? גדלתי בבית מלא תמימים והוא לא 'תמים'!"

היא השתתקה לרגע וסיימה: "ובכלל, אתה רואה כזה בחור מקים בית? בונה משפחה?... ער כל הלילות ונרדם על כורסאות. ישראל נח איידלעמאן דאס איז א דוגמא פון א תמים. כזו דמות הכרת עוד מהבית".

ראש השנה הזה הציף בבית השליח כמה נושאים סמויים שכבר שנים לא נפתחו. החינוך כיום במוסדות, 'משיחיסטים' ו'אלו שלעת עתה עדיין לא' ובכלל הנוער החדד". שלושת הבחורים שנחתו בערב ראש השנה בבית השליח החזירו בבת אחת את זוג השלוחים לתקופה אחרת. סביבות ג' תמוז תשנ"ד. מלחמות עולם, ויכוחים מנתקי לב והמון כעסים.

כן. בתוך ביתם של השלוחים.

זה התחיל כבר בשבע ברכות. בקיץ תשנ"ג. אביה של השליחה, אחד מראשי השלוחים באירופה. מיוחס בן מיוחס וחתן מיוחסים. כאשר כל העולם כולו נע ונד בתשנ"ג מעידוד ה'יחי', משהו אצל השליח ומשפחתו האריסטוקרטית לא מצא חן... זה היה ב'דקות'... כן, גם במוסדות המפוארים שהקים ניגנו באותה תקופה 'יחי', בהתוועדויות פה ושם המשפיעים איחלו 'דער רבי זאל נתגלה ווערן', אך אצל השליח עצמו האיחול הזה היה זר. 'דער רבי זאל זיין גיזונט, דאס איז דער עיקר בא אונז'... ככל שעברו החדשים, השליח-ראשי דעך. הוא היה מקורב לכל אלו שאצלם יש עיקר בדת ויסוד גדול בכל ההתקשרות ש'לדעת שיש לו גוף ודמות הגוף' ובעיקר ש'שיגוהו משיגי הגוף...! מידי בוקר היה השליח מקבל פירוט מבית המלוכה על כל הפרטים הנוגעים ל'מצב הבריאות'. הוא היה לוקח ספר תהלים 'יהל אור' שזכה לקבל מידו הק' ואומר תהלים בבכי במשך שעה שלימה. רק אחר כך היה מתחיל את סדר היום.

באותה שנה הוא זכה להביא את ביתו בקשרי השידוכין, לא לפני ששמע מהקודש פנימה ש'היה שעת הכושר והקריאו בפני קדשו את השמות'. זה לא נחשב אצלו. זה רק דיכא אותו... 'איפה ימי האור כאשר בכל שידוך ושידוך הרעבע בכבודו ובעצמו היה מטפל בכל הפרטים ממש בגילוי'.

באוריה הזו נערך הווארט, כאשר החתן שהגיע היישר מבית משיח להוט ושרוף על ההתגלות המיידית הכריז הן בפתיחת אמירת המאמר והן בסיומו ג' פעמים 'יחי'! מבלי ששם לב למבטים הבלתי פתורים של המיועד להיות חותנו.

בג' תמוז תשנ"ג התקיימה החתונה. החתן לא ידע כי ה'הזמנה' הנוספת שבה לא היה בכלל 'יחי' היתה יוזמה ישירה של השווער. הוא אפילו לא הבין אז את המשמעות, חשב שזה ל'מתנגדישע' שלא מבינים. הוא לא ידע שזה נשלח בעיקר

לאנ"ש.

נורא ואיום?!!! מ'דארף מאכן קריעה נאך יעדען טאג ווען דער רבי זאל גיזונט זיין גייט ארויס אין זיבן זיבציק!"

אלישע היה בהלם. כל גופו רעד כפשוטו! המילים נעתקו לו מהפה והוא קפא. "הרעבע מלך המשיח שליט"א הוא מעל הטבע ממש! על רגעי ההתגלות האלו במדויק כבר נאמר במדרשים שיהיו מלווים בסבל עצום של יסורים שמשחית יטול על עצמו ודווקא אז משיח מתחנן לקב"ה "איני מבקש אלא חיים", זו הכרזת ה'יחי'. היא חיונית להתגלות! ויש לנו נבואה ברורה שסוף כל סוף יתקיים הפסוק 'חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד'!!! זה מה שלמדו, זה מה שהתוועדו, זה מה שהאמינו וזה מה שקרה באמת! וכאן מגיע שליח-ראשי ולא רק 'חושב אחרת' אלא נוסע לכיוון ההפוך!

הוא נזכר במין בושה כי כאשר הציעו את השידוך הוא ממש רקד מהתרגשות על עצם הרעיון שעלה בראשו של שדכן שהוא אלישע וילהלם יכנס לבית כזה אריסטוקרטי. "אפילו אם בסוף זה לא יצא לפועל, זה כבר הישג שמציעים אותי שם".

באותם ימים הוא דיבר בטלפון עם סבו על הצעת השידוך. הסבא מבית ירושלמי שהתקרב בצעירותו לחב"ד. אלישע היה בטוח שהסבא ישמח 'להשתלב' עם משפחות גז'ע שורשיות. אך סבו אמר לו בטון עמוק ובמילים מדודות ואחראיות: "אלישע, אצלנו הירושלמים יודעים כי לא כל מה שנוצץ מאיר ולא כל מה שמכובד מכבד. אתה יודע שבירושלים היו משפחות הכי מכובדות ובתוך הבית פנימה איש לא ידע איזה טרגדיות רגשיות התרחשו... השם ישמור! אלישע, אל תתן עיניך במשפחה, העיקר 'אשה יראת ה' היא תתהלל'". אז הוא נד בראשו לסבו ולא השתכנע. עכשיו בשבע ברכות הוא חזר להזדעזע.

כן, הוא שמע בסעווען-פארטי-ניין על הויכוחים שמתנהלים בין כמה שלוחים על ההכתרה ביו"ד שבט תשנ"ג. כן, הוא ידע שחמיו לעתיד קשור להתנגדות הזו, אך בתמימותו החסידית הוא היה בטוח שכל הדיון הוא רק מ'טעמי הסברה'. כאשר באו להתנימו נגד כל אותם מנגדים על הסאטעלייט של נ"ג, הוא סירב לחתום מתוך מחשבה שאכן יתכן שראשי השלוחים מבינים שלא כל צופה במשחקי בייסבול צריך ויכול להבין את המשמעות של 'עידוד היחי וקבלת המלכות'. בתמימותו הוא אפילו ניגש לכמה ממארגני 'קבלת המלכות' בבקשה ששימו סרטון הסברה על משיח וזה יצור 'אחדות' סביב הסאטעלייט עם כמה

זו כבר היתה החתונה השישית שלו, אך בשונה מכל החתונות הקודמות, בחתונה של אלישע הוא הסתובב בארשת פנים מדוכאת ולכל אחד ואחד שניגש לאחל-להתנשק בחיוך-חיבוק ולומר 'מזל טוב', ענה אמר בנוסח קבוע: 'דער ערשטע זאך דער רבי זאל גיזונט זיין און דערנאך וועט מען זאגן מזל טוב' - - -

החתן אלישע וילהלם הביא עמו מבית משיח כעשרים תמימים 'שרופים-דלוקים חד-משמעיים' על 'מנחה נאו, מעריב נאו, התגלות נאו' ופרסום זהות המשיח. מהרגע שהחתן נכנס לאולם עד סוף הריקודים הם הכריחו את התזמורת לנגן רק ניגון אחד ויחיד: יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד, כשהם מחלקים דגלוני 'יחי המלך המשיח' בעת הריקודים.

הקהל האירופאי המקובע, השתלהב והתלהב בצורה בלתי רגילה. משקה נשפך כמים ונערים ומבוגרים עם דמעות בעינים רקדו במשך שעות רצופות רק ניגון אחד ויחיד: יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד.

חוץ מאחד ויחיד.

השווער.

הרגע הקריטי היה כאשר לפתע האורות באולם נכבו, ומשלשת צידי האולם נראו על המרקעים קטעי וידאו של עידוד ה'יחי' מהחודשים האחרונים!

הקהל האירופאי המנותק היה המום ולא האמין שזה באמת נכון. הרבי בעצמו 'מעודד יחי'!?

באותו רגע קרה דבר. המחותן הרגיש מרוסק לחלוטין ועזב את אולם החתונה, הוא נעמד בחוץ וצרח-צעק בבכי: 'מ'איז מבזה דעם רבי'ן בא מיר אין שמחה?! ביזוי וחילול שם ליובאוויטש!' רק לאחר תחנונים של אשתו הוא הסכים לחזור לחתונה אחרי שהוידאו הסתיים.

ואז בסעודת השבת-שבע-ברכות הוא גבה את חובו מאלישע וילהלם הנמרץ. לאחר קידוש על משקה, החל לדבר מנהמת ליבו. בתחילה הדברים לא היו מכוונים ישירות לאלישע, אך מהר מאד כדור השלג הפטפטני-התוועדותי החל לפגוע ישירות גם בחתנו הטרי.

"האומרים לחושך אור... דער וואס זאגט אף חושך אז דאס איז טאג, וועט סוף כל סוף זאגן אף אור אז דאס איז חושך! טאנעצן און פייפען? וואס טאנצען? אז מ'נעמט דעם רבי'ן איז אזא מין אופן

זאת זה פארברענגען ובעיקר היא ניסתה לטפטף לו שבעלה מעריך אותו מאד מאד. "הוא לא סתם הסכים על השידוך..."

המסר עבר. קבל את חוקי המשפחה הנכבדה. בעל כרחך.

בג' תמוז תשנ"ד הם כבר היו בברלין... באותו יום ממש בבוקר, היתה זו הפעם היחידה שאשתו התערבה בויכוח המשיחיסטי ואמרה עם דמעות בעינים:

"ידעתי תמיד שאבא שלי צודק... הוא יותר חסיד מאיתנו.. אנו לא מבינים כלום. אסור להכריז 'יחי', זו טעות..." [הערת מערכת החייל: רח"ל].

אלישע לא יכל להתאפק, הוא נכנס לחדרו נעמד עצם את עיניו וצייר במחשבתו את אותו מבט מבהיל בתשנ"ג במעריב שהרבי התכופף מהמרפסת והביט בו אישית!...

אלישע בכה וצעק:

"רעבע... רעבע... אני אלישע בן רחל מאמין בך לעולם... אני יודע שהרעבע הוא האמת ואין בלתו... ודבר אחד מדברין לא ישוב ריקם, אבל... בשביל שלום בית אני לא ידבר על זה... עד ההתגלות המיידית".

באותם ימים הוא החליט לנסוע במיוחד למונטריאל אל המשפיע הרב גרינגלאס ראש למאמינים. הוא רצה להיות בטוח שהדרך בה הבנו את שיחות נ"א-נ"ב אמיתית היא. כשהוא נכנס ראה את הרב גרינגלאס יושב ולומד את השיחה של 'וארא נ"ב' על דורמיטא... "אתה שואל על השיחות? זה לא שיחות זה גילוי אלוקות ממש!... דער רעבע איז אמת ותורתו איז אמת און אמת איז נצחית לעולם ועד...! לעולם ועד! לעולם ועד!"

[הערת מערכת החייל: ראה גם מכתב מחודש תמוז תנש"א, שכתב הרב גרינגלאס לאחד ממושפיעיו: "עומדים אנו עכשיו בעזרת השי"ת בתקופה היותר רצינית. השיחות קודש והמאמרים (שיוצאים לאור עם ההערות ומראי מקומות וכו') שמתגלים באחרונה, הנה ממש גילויים מלמעלה למטה, הלא אין אנו כלים לזה כלל. רק בהשגחה פרטית זכינו להיות דור האחרון של הגלות ודור הראשון של

מראשי השלוחים. הוא נזכר כיצד הביט בתרעומת באחד מגדולי המשפיעים בבית משיח שבאותם ימים שילהב את התמימים נגד כל אותם 'שלוחים'. הוא זכר כיצד באחת ההתוועדויות בלילה שקדם ליו"ד שבט הגדול והנורא תשנ"ג, אותו משפיע עצום הסביר בפרטנות ובבהירות כל הלילה את המאמר 'ביום עשתי עשר' כשהוא מדגים זאת על כל מה שמתרחש כיום עם הסאטעלייט, "אין הכי נמי למלך יש עבדים, יש שרים, ויש כלבים. כולם מסתובבים סביב המלך, ויש כאלה שנכנסים מידי יום לחדרו הק' ואפילו בלי לדפוק בדלת רחמנא ליצלן. יש כאן מקורבים, יש כאן שלוחים, יש כאן אפילו בבית המלך ממש! אך הרעבע במאמר מסביר כי הם כולם ממש עובדי עבודה זרה בדקות ואצלם זה בגסות!" באותו לילה הוא חש טרוניה על המשפיע, הוא חשב שהוא לא מבין בהסברה וזה לא תפקידו להתערב בזה.

עכשיו הוא יושב ליד אדם שהוא למעשה בדיוק ככה... בהבדל אחד. האיש הזה הוא חמיו בהווה ובעתיד!...

אלישע ישב קפוא כשהוא מוקף בכל המכובדים הכיר רק מה'תמונות וה'סיפורים', הוא לא העיז לפצות את פיו, אך אחד מחבריו שהגיע לחתונה, נעמד עם כוס משקה והחזיק בידו את שיחת חיי שרה תשנ"ב והחל להקריא בקול צרחני.

לרגע אלישע שמח, הנה מישהו מסביר בלי 'אלימות משיחית'. אך משהו התרחש, גברתן אירופאי שתוי מהמשפחה, בלי להתבלבל, נעמד מולו, משך בכל הכוח מידיו את השיחה הקדושה, ובעיצומו של יום השבת ובפרהסיא, תפס בה בשתי ידיו ו... [הערת מערכת החייל: כאן הושמט קטע מחמת חילול השם]!

אלישע חש סחרחורת...

הוא נעמד ויצא החוצה - - -

דקה אחר כך יצאה אחריו השוויגער. אשה חסידית אצילת נפש, ביתו של אחד מגדולי המשפיעים במונטריאל. עם דמעות בעינים היא ניסתה להסביר לו באידיש רוסית מעורבת באנגלית שהוא חייב להבין את הקושי העצום שבעלה מרגיש. נו, בכל

איבדתי את הזמנים והסדרים שלך. אתה אחרי מוסף? לפני מעריב, אחרי?"

"ברוך השם התפללתי כל התפילות, אבל תשליך לא עשיתי. איך עושים כאן תשליך..."

כאשר דביר התעלף בצהריים הוא שכב חלש על הספה ולא הפסיק למלמל "אני צריך להתפלל מוסף... אני לא יכול לישון. אני יאחר מוסף...". אלישע התפעל מאד מהחרדה הזו של דביר. "אתה פטור עכשיו. לא שייך שתתפלל, אתה תקרוס באמצע שמונה-עשרה. תשתה מיץ תפוזים. מותר לעשות קידוש בין שחרית למוסף. כך נוהגים בהרבה קהילות בראש השנה".

דביר שתק. הוא היה מעורפל, אך ענה בהחלטיות: "זה לא מנהג המלך" - - -

עכשיו הוא מחפש מקום ל'תשליך'... 'צריך לעשות כמו המלך לצאת למקום של דגים. איפה יש כאן מקום של דגים?..."

"אולי תלך לניאו-נאצים. יש להם בריכת דגים ענקית", הגיבה השליחה בצחוק-ציני-כעוס. "אתה לא יודע הלכות ומנהגים? כאשר ראש השנה חל בשבת עושים 'תשליך' ביום השני", מצאה השליחה מקום לגבות את חובה.

"לניאו נאצים אנחנו נלך במוצאי החג לתלות בשכונתם דגלי משיח" נשמע קול מהסלון...

"דויד? בוקר טוב באמצע הלילה", הגיבה השליחה בכעס-מוסווה. "חסידים 'משנים את הזמנים' אנחנו מעל הטבע. מי החליט שקמים בבוקר וישנים בלילה?" הגיב דויד... "אבל אתה ישן גם ביום וגם בלילה", לרגע היא שתקה והוסיפה: "מותר לך ללמוד מישראל נח איידלעמאן. א אמתער חסידישער בחור. מתפלל כל התפילות במנין, לומד חסידות לפני התפילה, מסייע בהפצה, פשוט גישמאק לראות שיש כיום עוד תמימים בעלי 'צורה' כאלה..."

דויד שתק לרגע מנימת קולה הכעוס, אך לא נשאר חייב "אנחנו חונכנו על הסיפור של ר' מענדל על הסוסים השניים. ישנים כל היום ומגיעים לשעות סכנה ונכנסים לתוך האש להוציא אנשים משריפות".

"סיפורי סוסים זה יש באפריקה, אנחנו חב"דניקים שלומדים חסידות ומתפללים ברצינות". צעקה השליחה.

אלישע החליט לגדוע את הויכוח שהחל לעלות טונים ואמר: "במקום לדבר, אולי ביחד נקלף את

הגאולה... צריכים פשוט ללמוד כל מאמר ומאמר ג'-ד' פעמים לכל הפחות ואח"כ לחשוב בזה ז'-י"ד פעמים היטב היטב, כחצי שעה בכל פעם לכל הפחות" ('תשורה' למשפחת ממון תשע"ב)

זה הספיק לו. אמת לחוד והתערבות במשפחה האריסטוקרטית לחוד.

מאז עשרים שנה הוא שתק - - -

אבל עכשיו בראש השנה הכל חזר. כשהשליחה דיברה בגנותו של דביר נגבי, הוא כבר לא יכל להתאפק ובבת אחת הוא פרס את משנתו שהתגבשה אצלו בעשרים השנים האחרונות:

"החסידים מתחלקים לשני סוגים. יש את 'אנשי משה' דעם רבינ'ס מענטשען ויש יהודים יראים ושלמים מבית חסידי שעושים כל מה שצריך כדי להצליח בחיים החסידיים הדתיים שלהם. אין 'משיחיסטים' ואין 'לא משיחיסטים'. דביר נגבי שייך 'לאנשי משה'... כך מתנהג תמים שחדור בכך שהכל זה רעבע. כך נראה ראש השנה של דעם רבינ'ס א מענטש...! את לא זוכרת שגם אני הייתי ככה?..."

הוא שתק לרגע ועדיין בערה בו אש. והוא היה חייב להוסיף שמן למדורה: "אם... אם... [הערת מערכת החייל: כאן נקט אלישע את שמו של אחד מהשלוחים בברלין] היה שואל אותי עוד כמה שנים על שידוך... תמים אמיתי בדור שלנו, בתקופה שלנו, הייתי מציע לו את דביר ולא איזה אגואיסט שמשתמש ברעבע ובליובאוויטש בשביל 'טובת עצמו'..." - - -

"אתה קורא לישראל נח איידעלמאן 'אגואיסט שמשתמש ברעבע'?" נחרדה השליחה...

שלא כתמיד שאלישע נהג להתקפל בכל ויכוח עם בת השליח הראשי, עכשיו הוא חש בטחון וענה בתוקף:

"כן! בחורים חסידיים וטובים כמו ישראל נח איידעלמאן יש גם בויזניץ, יש בלייקווד, יש בסאטמר! בחור כמו דביר יש רק לרבי מליובאוויטש! את לא רואה? ער איז דעם רבינ'ס א מענטש..."

הויכוח נגדע בבת אחת כאשר הם הרגישו שמישהו מתהלך בסלון.

דביר נגבי התעורר. 12 וחצי בלילה...

ברגע אחד השליחה שינתה כיוון ואמרה לו בחביבות... "דביר אתה ממש עושה לילות כימים וחברייך דויד עושה ימים כלילות... אני כבר

מפתחים שנאה חולנית כלפיו שמזיקה בסך הכל לעצמם, אך יש מתוחכמים יותר שפשוט מאד 'רוכבים על הצלחתו של השני' וגורמים לו לאבד את ייחודיותו..."

ישראל-נח כנראה היה מהסוג השני. עכשיו הוא המשיך בטקטיקה הפנים-רגשית הזו. ואת כל שנאתו לדביר הוא השליך על דוידי סגל. בהתעניינות יוצאת מן הכלל הוא התערב בכל סיפור ביקורו של דביר בבית הכנסת 'עדת ישראל' ושיחתו עם שמידט. בקשב רב ובהערצה של ממש הוא התפעל מדבריו של אלישע שהסביר את ההישג המדהים שדביר הצליח 'לקבל אישור פגישה משמידט'!

"אצל שלוחים רואים במוחש את ה'יתיר מבחיוהי'", הגיב ישראל נח במין סוג של חשיבות-יהירותית-קטנונית, כשהוא מייחס את ההצלחה לשליח אלישע.

*

ארבע אחר הצהריים. יום שני של ראש השנה.

דביר צועד במהירות ברחוב אַאוּגוּסְטְשְטְרַאסֶה עם שקית ובה שני סטים של 'דבר מלכות מנוקד', כרטיסי משיח ושבע מצוות. הוא בדרכו שוב לקהילת 'עדת ישראל' להיפגש עם הרב רפאל שמידט כדי לקבל אישור לדבר בבית הכנסת על בשורת הגאולה. עכשיו הוא כבר יודע שהשם 'רפאל' מאפיין את קהילת 'עדת ישראל', הם קוראים לילדיהם על שמו של מנהיגם הרב שמשון רפאל הירש. ולכן גם הרב, גם יושב ראש הקהילה ואפילו ה'מקורב' שבבית חב"ד קרויים 'רפאל'... עכשיו הוא יודע דבר וחצי על שיטת 'תורה עם דרך ארץ'. רפאל-הנס ה'מקורב' הכין אותו לדיאלוג ששמידט יכול לשם. בשש אחר-הצהריים בדיוק הגיע דביר מתנשף לשער. השומר במבט קפוא הניף ידו ואמר בגרמנית:

Der Oberrabbiner sagte, Sie seien eingeladen, Sie hereinzulassen. Am Eingang befindet sich ein Vorraum. Warten Sie dort auf der Bank und um sechs nach zehn wird der Vorsitzende .Dir die Tür des Rabbiners öffnen

כל הירקות ונכין את הדגים למחר. אתה דוידי אולי מעל הטבע, אנחנו אנשים פשוטים שמותשים מכל היום ומחר מצפה לנו יום ארוך".

*

יום שני של ראש השנה. 2 בצהריים.

זו היתה סעודת החג הראשונה שדביר נגבי אכל בראש השנה הנוכחי. במשך כל הזמן הביט בו אלישע בהערצה וממש עמד לידו כמלצר... זה היה כל כך בולט שישראל נח איידעלמאן הבין כי 'קרב התשומת לב' אבוד מראש. לכן כמו כל 'צור שורד הוא החליט כי כנראה דביר הוא אכן אישיות שצריך להעריך, כשהוא 'מלביש' זאת בתרגום חסידי - "מה שהשליח עושה זה מה שנכון". בעצם כבר מהשיבה-קטנה היו אצל ישראל נח סממני קנאה ותחרות בהרבה תמימים מוצלחים. פעם אחת הוא אפילו הצליח להתגבר על עצמו

ובאמצע התוועדות של המשפיע ר' אברהם הוא פלט בכח ובדמעות "כי יש לי בעיה, אני מקנא בתמימים חסידיים יותר ממני..." המשפיע אז הרגיע אותו והורה לו ללמוד ולהתפלל עם המאמר 'דורכים עלי בבית הכנסת' [הערת מערכת החייל: ראה קונטרס י"ד כסלו תשנ"ב, סה"מ מלוקט ח"ו] תוך כדי שהוסיף ואמר לו, "זה יעבור לך ככל שתעסוק במה שאתה צריך לעשות". ישראל נח הטהור סיגל לעצמו

סוג של 'אתכפיא' כי אם הוא מקנא במישהו, עליו דווקא להתחיל להעריך אותו, לכבד אותו ולהתיידיד אותו ובכך הוא 'יכניע' את טבעו. הוא לא באמת הבין כי מה שהוא עושה, זה בסך הכל 'לרכוב על הצלחת המוצלחים ולהיות חלק ממנה', כמו שר' זעליג אוהב לנתח את התופעה המוכרת הזו בגילאי ההתבגרות... באחת ההתוועדויות כאשר ר' זעליג שוחח על אחת הישיבות-קטנות שמגדלת בחורים איכותיים הוא התבטא בבזז-כואב "הם הפכו את ה'קנאה ותחרות' לדרך המרכזית בעבודת השם. הם פוצעים בחורים לכל החיים" ר' זעליג אז הרחיב מאד בטיפול בקנאה והגדיר סוגים שונים של בחורים "יש כאלה פרימיטיביים שכאשר הם מקנאים במישהו הם הופכים להיות אויבים מרים שלו ומנסים להציק לו בכל דרך ולרכל עליו בכל הזדמנות וכך הם

[הרב הראשי אמר שאתה מוזמן, שאכניס אותך. בכניסה ישנו פרוזדור, תשב שם על הספסל ובשעה שש ועשרה יכנס היושב ראש ויפתח לך את דלת לשכת הרב".]

זה לא היה סתם חדר. אלא אולם גבוה מאד מוקף בספרים. בסופו עמד שולחן רחב ידיים מגולף ומאחוריו ישב הרב על כסא אורטופדי-משרדי-מעוצב. כאשר דביר התקרב אליו, הוא שם לב כי על השולחן מונחים ארבעה ספרים. תנ"ך, קיצור שולחן ערוך, ושני ספרים בגרמנית.

הרב שמידט החווה בידו לדביר, לשבת בכסא העומד מולו. דביר ללא אומר ודברים הוציא מהשקית סט 'דבר מלכות' ואמר "אני רוצה להעניק לרב ולבית הכנסת את ה'דבר מלכות'. שמידט הביט בכריכה וקרא בקול ובאיטיות - 'דבר מלכות'. במה זה עוסק הספר?" דביר הגיב מיד 'רליגיוזוס דיסקרט' [-צו דתי]. שמידט הביט בו לרגע וחייך חיוך של שביעות רצון. הוא הרכיב את משקפיו. פתח את הכרך הראשון והחל בצורה מסודרת לעבור על הפתח דבר, על מפתח העניינים ואז לשיחה הראשונה של ה'דבר מלכות' - שיחת שבת פרשת בראשית תשנ"ב.

במשך דקות ארוכות עבר שמידט על השיחה מילה במילה.

כאשר הגיע לסוף סעיף ז'. סגר את הספר. הוריד את משקפיו. התרווח על הכסא והפליג בהרהורים. "אינני יכול להסכים לדברים שנאמרים ב'צו דתי' זה. הוא מטיף להתנשאות על האומות האחרות ולתחושת העליונות שכל העולם נברא עבור יהודי בלבד... הוא נוגד את דבריו ושיטתו של מורנו ורבינו. הקהילה הזו מתנהגת רק לפי שיטתו.

"מה נוגד כאן?" תמה דביר.

חיש קל כבן עלומים הוא טיפס על מין סולם קטן והוריד שני ספרים. אחד בגרמנית ועברית והשני בעברית.

'אגרות צפון' ו'ספר חורב' על חומש בראשית'. כזקן ורגיל הוא מיד פתח את 'אגרות צפון' באגרת ששה-עשר ואת 'חורב' על התורה בפרשת בראשית והחל להקריא במעין 'דביקות-ייקית-אירופאית' לא מוסברת את דבריו של הרב הירש:

"הנך שואל אותי ידי, להגיד לך חוות דעתי והשקפתי על דבר השאלה, אשר מצאה מסילות בלבבות בני הדור, הלא היא שאלת "שווי הזכויות"... אם אחשוב אותה ברוח היהדות לדבר אפשרי

ולחוב מוטל עלינו להתאמץ להגיע עדיו, ואם כדאי והגון הוא לנו:

חוב מוטל עלינו לפי היכולת, להיאחז במדינה אשר תקבל אותנו לגור בה; להשתדל להוציא לפועל את מטרת המדינה ותועלתה, ובדורשנו את טובת עצמנו, עלינו לדרוש גם את שלומה וטובתה. .

ההתנחלות בכל מקום שהוא במדינות ובארצות אפשרית היא, כי לא תזיק לרוח היהדות; יען וביען כי ההעמדה ברשות עצמו בנוגע אל ממשלתו המדינית, עת ישב ישראל על אדמתו, לא היתה גם אז עצם ותכלית ללאומיות ישראל, ורק בתור אמצעי להוציא לפועל את תעודתו הרוחנית, מעולם לא היו ארץ ואדמה קשר ואחדות לאומית, רק ההתאחדות הכללית של התורה, ומפני זה נשארה האחדות הזאת בתומה גם בהיות ישראל רחוק מארצו. .

"עתיד לבוא" שהוא תכלית הגלות, ואשר מובטחים אנחנו כי כן יקום וכן יהי, אבל לא נוכל בפועל ידים להביא את העת הדגולה הזאת, רק נקוו ונחכה לה;

שווה נא אך פעם ברעיוןך תמונת עם ישראל המתגורר בין העמים ומתענג על רוב שלום חופש ודרור, אף מתאמץ הנהו להגיע לרעיון תעודתו. - מה נהדר הוא מראה עם כזה! כל בן ישראל עומד לנס בתור כהן צדק פועל צדק ואהבה - מפיץ הנהו בין העמים לא דת ישראל - כי זאת אסורה לו - רק מרחיב הוא אנושית טהורה ונקיה ביניהם.

התעוררות האנשים להחזיק במעוז האנושית - היא המדרגה הראשונה המובילה אל הכרת ה', כי הוא אדון כל ואב, וכי כל האנשים בני אל חי, ואם כן אחים המה, והארץ נתנה מה' לכל האנשים ביחד להיות סוכנים עליה כרצון ה'".

שמידט סיים לקרוא באדיקות ועיניו התלחחו! "נערי", תפס שמידט בידו של דביר, "הינך מבין את חזונו העצום של מורנו ורבינו? חזון זה הוא להיות דוגמא אנושית של נקיות, של מדע ושל תרבות בפני העמים שאנו בתוכם. עלינו להיות אדוקים במצוות דתנו, אך בכל מה שקשור לאזרחות שלנו ולהתנהלות העולם עלינו לתת את ייבנו בהם".

דביר נדהם "עדיין ישנם אנשים שאדוקים בדעות הללו?" הוא מאד רצה להקשות על שמידט, איך יתכן שדווקא אצלכם שכל-כך עמלתם לא להתבלט ולהיות 'אנושיות נקיה' מול העמים, כאן קרה האסון הבלתי נתפס ומכאן יצא ים שנאה מטורפת ואכזריות שלא היתה מימי חורבן בית שני. דווקא

מכאן פרצו חיות טרף מתוכננים בשנאה חולנית לכל תינוק ועולל יהודי באשר הוא."

אך במקום לשאול, הוא החליט לנסות לצטט את המשך ה'דבר מלכות'.

הרב ראה כיצד הרבי מלך המשיח שליט"א מסביר את דברי רש"י שכל העולם הוא בשביל ישראל שנקראו ראשית? הרי העולם כולו נועד לעם ישראל ולא שעם ישראל ישתלב בעולם, הרבי מדבר כאן בסעיף ח' ואילך כנגד התפיסה הגלותית של רב שחושב שצריך להשפיל ברך בפני מדינות, כי צריך לדעת שהכל נברא לעם ישראל."

שמידט הביט בדביר ולא הגיב. אלא המשיך 'להתקיף'. "ענין האישיות המשיחית שאתה נערי מדבר עליה, אינה מקובלת כלל ועיקר. לומר כיום 'מלך' הוא דבר שיביא לאנטישמיות. היא דבר שלא יאושר כאן בידי ההנהלה". דביר שם לב כי שמידט עומד לסיים את השיחה.

לא! אני חייב לדבר כאן על בשורת הגאולה! משום מה משהו בשם 'הרב שמשון רפאל הירש' הזכיר לו משהו. בראשו חלף איזה ציטוט שהוא קרא בעבר באחד מחוברות ההסברה על משיח. דביר עצם לרגע קל את עיניו בכדי לצייר את פניו הקדושות של 'המלך'... "מלך עוזר לי במשימה הזו אני חייב להכריז כאן את בשורת הגאולה. כאן זה המעוז האחרון".

שקט מתוח השתרר בלשכה הענקית הלזו. במין תנועה לא מתוכננת סובב דביר לאות התעניינות את הספר 'חורב' על פרשת בראשית שעמד על השולחן ודפדף בו בנימוס. סימניה איכותית היתה באחד העמודים ודביר פתח את הספר במקום הסימניה. זה היה בפרשת ויחי. במין מנהג נימוסין הוא הביט בפנים בדף שנפתח ורעד עבר בכל גופו!

כך נאמר שם מילה במילה:

"עד כי יבא שילה. שילה", אפשר שהוא נגזר מ"שול"י[ים]: "השפה הקיצונית, התחתונה, הקצה האחרון. יעקב שוכב על ערש מותו, בראשית התהוותו של העם, שאך זה עתה ירו את אבן פינתו, והוא משקיף על הנצר האחרון שמשורש יהודה... בשעה שיעקב קורא לדור האחרון "שילה", הרי הוא אומר: הנה ימים באים ומלכות בית דוד תיראה בשפל המדרגה, בקצה התחתון; יהודה יהיה - לא

גיבור כארי - אלא תשוש כוח כנקבה; הכל ידמו כי יומו האחרון הגיע, עוצמתו בטלה, וכוחו הגברי כמעט תם. והנה דוקא אז, כאשר קברני ההיסטוריה כבר יזמינו את הארון לגוויתו של יהודה, הרי לו יקחת עמים, יקום כאיש, ויירש את יקחת עמים... הנה יעקב חוזה את המשיח, והיאך הוא רואה אותו? את גואל האנושות, את מכניע העמים, הוא רואה - לא רכוב על סוס - אלא רכוב על "בן אתון"... המשיח הוא "צדיק ונושע": אין הוא "מושיע", אין הוא בא להושיענו, אלא ללמדנו בדוגמתו היאך ניוושע; הרי הוא צדיק, ועל כן הוא נושע... נוסף על כך הוא "עני" ללא "תקציב" משלו; ובסופו של דבר אין הוא גיבור מלחמה, אלא "רוכב על חמור", הוא מביא את השלום והשפע.

דביר נעמד והחל להקריא מילה במילה בהטעמה. שמידט הופתע. הוא נעמד, התקדם לעבר דביר חיבקו ואמר בהתרגשות גלויה:

"נערי! הנני גאה בך! הידד!" כמו במין אות לא ברור נכנס יושב-הראש ודביר התבקש לצאת. כעבור כמה דקות יושב הראש קרא לדביר ובעומדו עומד ליד הרב הודיע לדביר: "קיבלנו החלטה לאשר לך להקריא מעל בימת קריאת התורה את דבריו של מורנו ורבינו שמשון רפאל הירש על משיח!"

"זה... זה המלך בעצמו!... הרבי כאן ממש! עכשיו!" הרהר דביר בהתרגשות.

לאחר כמה דקות ניגש היושב-ראש לדביר. לחץ את ידו ברשמיות והחל להסביר לו את הסדר שבו הוא יקריא את הדברים "כל הנושא פרוגרמה על בימת הקריאה, עליו לדבר אך ורק בשפה הגרמנית. דבר זה כבר ייסד מורנו ורבינו הרב שמשון רפאל הירש, אולם כאשר מקריאים טקסט דתי, יש לקוראו דווקא בשפת לשון הקודש. אינך דובר את שפתנו, לכן אינך יכול לדבר מעל בימת הקריאה מלבד להקריא את הטקסט בלשון הקדושה. לפניך יעלה גבאי בית הכנסת ויציגך לפני המתפללים בגרמנית".

דביר נבוכ. "אני חייב להכריז כאן 'יחי אדוננו'. האם להכריז זאת ללא אישור, או לבקש אישור כדי לתרגמו בגרמנית?"

דביר פנה ליושב-ראש ושאל "אצלי זה 'צו דתי' להכריז כאן משפט חשוב מאד. אני צריך מילון

מנהגי ביהמ"ד

דקה עדת ישראל

פה בערלין

בסנה פה רבו מעטין חי' לסיק

גרמני-עברי ואוכל לאומרו בגרמנית".

יושב-הראש חיך וזהר. "אתה תדבר במיוחד בגרמנית? הידד!"

דביר נפעם. "האהבה וההערצה העיוורת שלהם לגרמניה' מעבירה אותם על דעתם". לרגע הוא חשב "אז בעצם הם נותנים את הכח לגרמנים... את כל החיות... אסור לתרגם זאת לגרמנית! צריך לשבור את הקליפה שלהם!"... אך היושב-ראש כבר הגיש לו מילון. נותרו לו חמש דקות בלבד כדי לדבר ועליו לשנן בהם את ה'יחי' בגרמנית...

דביר הזיע. החוויר והאדים כאשר הוא יצא מלשכת הרב. לפניו הולך הרב רפאל שמידט ומאחוריו הולך מר רפאל גייגר, בידי הספר חורב של הרב שמשון רפאל "מימיני רפאל, משמאלי רפאל, מאחורי רפאל..." הרהר דביר. ביחד הם עלו על בימת הקריאה. שם חיכה להם גבאי בית הכנסת. הקהל ישב בסדר מופתי. שקט. דממה. הגבאי פתח את דבריו בגרמנית והציג "נער יהודי מישראל שיש לו 'צו דתי' לחזור בפנינו את אחת מתורותיו של מורנו ורבינו הרב שמשון רפאל הירש בספרו על התורה 'חורב'".

הרב שמידט ישב על מקומו הקבוע והגבאי התיישב אף הוא על בימת הקריאה במקומו. דביר נשאר יחיד מול בית הכנסת העצום.

משום מה, דווקא עכשיו הוא שוב ניסה לצייר את פניו הקדושות של הרבי מלך המשיח שליט"א, אך...

הוא פתח את הספר והחל להקריא בקול לא-לו את הקטע. הקהל הביט בו בהבעה סתומה וכנועה והקשיב לדברים.

ליבו דפק. "עכשיו צריכים להכריז כאן יחי' בגרמנית או בעברית?" הוא עצם את עיניו והכריז ב... עברית: "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד. הרבי חי וקיים' יושב הראש קם ממקומו ותמה... אולם דביר לא זז ממקומו ושוב הכריז בעצימת עינים גם בשפה הגרמנית:

"לנג לעבע אונזער מייסטער, אונזער מענטור אונד לערער, דער קעניג משיח פיר אימער אונד עויג!"

'מה קורה לי. מה הפחד הזה שיש לי כאן...?' הרהר דביר כאשר סיים. הוא עמד כבר לרדת מבית הקריאה, אך באותו רגע נשמעה קריאה מבין המתפללים: "יחי המלך המשיח... הרבי מלובביץ' הוא המשיח" - - -

היה זה אחד המתפללים שדיבר בהברה ישראלית... שכניו לספסל חייכו וכאילו במין אות מוסכם הם עמדו ואיתם כל מתפללי בית הכנסת. ביחד מחאו כפיים שלושה פעמים לדביר - - -

ראש השנה כבר יצא. הקהל כבר סיים מזמן את תפילת ערבית. הרחוב היה חשוך וקריר כאשר דביר יצא נרגש-מבולבל מבית הכנסת. בעצם הוא לא יודע בדיוק איך לנסוע בחזרה לבית השליח. הוא לא יודע אם השליחות בוצעה או שמא לא. "חייבים לשוב לכאן עוד הפעם. ביום כיפור!" - - -

הוא יצא לרחוב והחליט לעצור מונית או לבקש מהשומר שיזמין עבורו. מרחוק הוא ראה דמות צועדת עם כובע וחליפה ובידה שקית ענקית... הוא התקרב לעברה והנה...

דויד.

"דויד? מה אתה עושה כאן?"

"למה אתה כבר 'שליח רשמי'? אסור כבר ללכת בעיר שלך בלי לקבל ממך רשות..."

"דויד", אמר דביר בהתרגשות, "הכרזתי 'יחי' בבית כנסת של הרב שמידט..." אך דויד ענה בלעג "ברור, הפכת לקונצנזוס. אם היית אמיתי לא היו נותנים לך לדבר..."

זו היתה הפעם הראשונה שדביר הבין משהו שלא קלט עד היום. "אצל דויד סגל המשמעות של 'להיות משיחיסט מוקצן' זה להיות נגד במטרה להיות נגד... אם התקבלת זו הוכחה שהאמת אינה איתך..." ברגע אחד הבין דביר הרבה דברים על דויד. על כל צורת ההסתכלות שלו על העולם ועל אנשים. אך הוא המשיך לשוחח עמו:

"דויד למה באת עד לכאן, לאיפה אתה הולך?"

"מה פירוש לאיפה אני הולך, שכחת? באתי לכאן שתיקה אותי איתך לשכונה של הניאו-נאצים לשכנע אותם לתלות דגלי משיח בשכונה..."

"עכשיו? השתגעתי?"

"ברור... אתה התנרמלת אז אני השתגעתי..."

המשך יבוא...

וּבְרִיא אֱלֹהִים!

מוסיפים בלימוד הנגלה והחסידות,

מתחזקים בריקודי יחי,

פרסום בשורת הגאולה,

הקהלת קהילות ומבצעים

לזכות המשפיע הרה"ח

זלמן ניסן פנחס שיחי' בן חנה בילא ריזא

עתיד משיחנו / אליהו הנביא (א)

זה שיגלה את המציאות האמיתית. המפרשים כבר דנו בשאלה כיצד אכן אליהו בתור 'נביא' יחדש עניני הלכה והרי ה'תורה לא בשמים היא'? וביארו כל אחד בדרכו לכל מקרה לגופו.

[המקורות לכל זה כבר נסמנו בשיחות ומהם: של"ה (תורה שבעל פה תט, א), תוספות יו"ט סוף מסכת עדיות, ספרי החיד"א - ברכי יוסף (או"ח סל"ב סק"ד), שם הגדולים מערכת יו"ד ס"ק רכד, שו"ת חת"ס ח"ו סצ"ח ועוד וראה סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 742 ובשיחת ש"פ האזינו תשד"מ - התוועדות עמוד 63-64 - שהטעם שבראשי תיבות 'תיקו' נקרא אליהו בשם 'תשבי', אף שיש לאליהו כמה שמות, כי תשבי מלשון תשובה היינו שבכוחו של אליהו להשיב את ההלכה לשרשה ומקורה שגם כאשר האדם בגוף גשמי יוכל לגלות את ההלכה. ועוד]

אך יש להבין מדוע דווקא אליהו הוא זה שעל

נאמר במלאכי (ג, כג): "הנני שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". מכך משמע, שאליהו הנביא היא דמות נצרכת לפני הגאולה האמיתית והשלימה.

הרד"ק (שם) מסביר, שבעצם כל מטרת בואו היא, למען עם ישראל. וז"ל: "והוא יזהיר האבות והבנים יחדיו לשוב בכל לב אל השם, והשבים ינצלו מיום המשפט". כמו שמבאר שם באריכות - שאפילו שהקב"ה מזהיר בכל דור ודור את בני"על התורה וקיום המצוות, לפני "יום המשפט" - ישלח לעם ישראל את אליהו הנביא בשביל להחזירם בתשובה שלימה.

אחד התפקידים של 'אליהו הנביא' בימות המשיח יהיה כמובא בחז"ל ש'תשבי יתרץ קושיות ואיבעיות' שהש"ס מלא בזה (כשלש מאות פעמים!), וכן בדיני ממונות כאשר יש מציאות שלא ברורה מובא 'יהא מונח עד שיבוא אליהו', כלומר אליהו הנביא הוא

ידו יתגלו כל ענינים אלו, מדוע שלא יתגלה אחד מהנביאים, או מהשבעים זקנים האחרים וכו' ויתרץ את הקושיות בתורה.

אולם כאשר מעינים בכל מה שמובא בחז"ל על אליהו, מתברר שמאז ומעולם הוא היה אחד מעיקרי מעבירי מסורת התורה מדור לדור, ולכן דווקא הוא זה שיברר בימות המשיח את האמת של התורה.

להלן נביא כמה מקורות בכל שלבי השתלשלות התורה, מהם רואים שאלהו הנביא היה אחד ממעתיקי השמועה.

א. מוצאים אנו לשונות רבים בחז"ל ש'אליהו' הוא תלמידו של משה רבינו [והדבר מפורש בהקדמת הרמב"ם בסדר השתלשלות התורה 'ואלעזר ופנחס [זה אליהו] ויהושע שלשתן קיבלו ממשה"]. בתוספתא מסכת עדיות (פ"ג ה"ה) בקשר לפעולות שיעשה אליהו אחרי הגאולה "רבי חנניא בן עדו אומר "מה משה רבינו לא רצה לגלות את הממזרין עד שנתגלו מעצמן, אליהו תלמידו של משה - על אחת כמה וכמה שלא יגלה".

ב. במסכת סוטה (יג, א) לגבי ארוננו של יוסף שצף על המים "והדברים קל וחומר ומה אלישע תלמידו של אליהו, ואליהו תלמידו של משה - צף ברזל מפניו, מפני משה רבינו עאכו"כ (אולם עיי"ש ברש"י) וכן הוא בתוספתא שם (פ"ד ה"ג) ועוד.

ג. בזוהר פרשת צו (כז, ב) [בתרגום]: קמו כולם [מפני משה רבינו] ואמרו: ודאי אתה הרועה הנאמן שנאמר בך: "משה קיבל תורה מסיני" ומשם ואילך כולם תלמידים שלך. . תלמיד בקי שלך מי הוא? - הרי אנו רואים שנאמר "הכל יהא מונח עד שיבוא אליהו". אמר להם [משה רבינו] ודאי כן הוא שהוא תלמיד חבר.

לכאורה כל דעות אלו עוסקות לפי השיטה ש'פנחס זה אליהו' [ויעויין השקו"ט בזה, האם זהו כפשוטו ממש אותו אדם, או שזו אותה נשמה בגופים אחרים] ולכן אליהו הוא אכן תלמידו של משה רבינו ותלמיד מובהק שלו כמפורש בזוהר. אולם גם לפי שיטות אלו הרי פנחס לא היה 'ראש

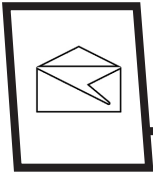
הקבלה' (מושג שטבע אברבנאל בהקדמתו למסכת אבות), אלא עיקר מעביר המסורת היה יהושע, ובלשון הרמב"ם שמשה רבינו מסר את התורה ליהושע 'וציווהו עליה'. כלומר להעבירה (וראה אברבנאל שם).

אולם כאשר מגיעים לאליהו הנביא שקיבל מאחיה השילוני כאן נראה שחזר פנחס להיות 'ראש הקבלה'.

וביאור הדברים: במסכת אבות ישנם כמה שלבים במסירת התורה: ממשה ליהושע, מיהושע לזקנים (הם השבעים זקנים שפנחס היה אחד מהם) וזקנים לנביאים. ולאחר הנביאים התחילה להיות 'תורה שבעל פה' על ידי 'אנשי כנסת הגדולה'. אם כן דור זה של 'נביאים' הוא המעביר הסופי והעיקרי לדור הבא של 'אנשי כנסת הגדולה'. ראש הנביאים שהעביר לכל הנביאים בתקופת ה'נביאים' היה אליהו הנביא! וכפי שמרחיב אברבנאל וזו לשונו: "הרביעי - אליהו התשבי, ומדורו היה עזריה, חנניה ויהוא בנו. . ויהודע אחריו" וממשיך לבאר שם שהוא ראש לנביאים אלו בהעברת התורה.

כהוכחה וביטוי לכך מוצאים אנו במדרש שעזרא הסופר שהיה כמשה בדורו כשתיקן את ספרי התורה אמר: "אם יבוא אליהו ויאמר למה כתבת אותן, אומר לו... ואם יאמר לי יפה כתבת כבר..." היינו שעזרא הסופר רואה באליהו הנביא את מעתיק ומעביר הקבלה שעליו יש לסמוך ודעתו צריך לקבל.

הרי לנו שאלהו הנביא הוא זה שעומד בראש השלב הרביעי במעבירי התורה ושלב זה הוא עיקרי ביותר שעל ידו התגלתה תורה שבעל פה על ידי אנשי כנסת הגדולה. ולכן מכיון שחלק מהגאולה היא - בואו של אליהו הנביא (כפי שיבואר במדורים הבאים), הרי שכאשר ישנה שאלה בידי התורה ובמציאות העובדתית של פסקי דינים שונים הרי 'תשבי יתרץ קושיות ואבעיות'.

במענה למכתבו

על גליון החייל השבעה-עשר, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח (חט"ז, עמ' קע"ב):

ויהי רצון אשר עוד רבות בשנים יתעסקו בעניני תורה ומצותי' מתוך הרחבה ובאופן דהרחבה וכמ"ש ואתהלכה ברחבה, וכהוראת ימי חנוכה אלו, דמוסיף והולך מיום ליום.

אשר אז אף שבחוץ שקעה החמה, הנה לא זו בלבד אשר לבני ישראל הי' אור במושבותם, אלא שניתן להם הכח והיכולת להדליק נר על פתח ביתם מבחוץ ולהוסיף גם בזה, עד שיגיעו למטרה וכרמז המבואר בתורת החסידות מלשון רז"ל דשיעור נר חנוכה עד דכליא ריגלא דתרמודאי (שבת, כג, ב) שאיש ואשה הישראלים על ידי הנהגתם האמורה, מכלים את הרגל (אפילו מדריגות האחרונות) דתרמודאי - אותיות מורדת - בה' ובמשיחו בתורתו ובמצותיו - שזה הי' ג"כ ענין תרמוד בעת ההיא דידם תקיפה וכמובא ברז"ל.

ואם בכאו"א אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שיחיד הוא רבים, ז.א. שיכול לפעול על רבים להעלותם מדרגא לדרגא ומחיל אל חיל, עאכו"כ אלו שהשגחה עליונה העמידתם בשטח החינוך על טהרת הקדש, שרבים צריכים להם שראוים הם להצלחה מיוחדת בעניניהם הכללים והפרטים, וכהוראת הכתוב דיום הבהיר י"ט כסלו, פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי, אשר הפדי' בעניניהם כיון שרבים צריכים להם תהי' באופן דשלום אמיתי, ז.א. שלום בגשמיות ושלום ברוחניות

הידעת?

א. אחד מאנ"ש - בעת היותו ביחידות - אמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח, שאנ"ש לא רוצים לכתוב לרבי שליט"א מלך המשיח דברים בלתי רצויים.

אמר לו הרבי שליט"א מלך המשיח: שטויות, שטויות! צריך לכתוב הכל!

ב. אחד מאנ"ש באה"ק כתב מכתב לרבי שליט"א מלך המשיח, וקיבל במכתבו מענה בזה הלשון: בדרך כלל אני נוהג להזכיר המכתבים והשמות וכו' על הציון, ולכן, מכאן ואילך ילך למקווה קודם שכותב.

לקוטי בתור לקוטי

שים מודעות ותעורר מודעות

כשבא אחד מאנ"ש שי' או אחד מהתמימים שי' מאיזו עיירה ואני שואל אותו אם לומדים חסידות, אם יש זמן קבוע ללימוד חסידות ונגלה בבתי הכנסת, יש כאלה שעונים שאין עם מי ללמוד. שואל אני אותם: האם אכן אין עם מי ללמוד? עונים לי: יש אחד או שנים, ולפעמים גם שלשה. זו התשובה בקשר ללימוד חסידות ברבים. נו, אבל שיעור גמרא, סימן שולחן ערוך כו' וכו'? שוב אותה תשובה - אין עם מי. אילו היו משתדלים היו מתאספים שבעה-שמונה שהיו לומדים ואולי גם מנין.

הריני מחויב להודיע ולומר שכל אלה היוצאים ידי חובה לעצמם בתירוף שאין עם מי ללמוד - נושאים על עצמם אחריות כבדה, ועליהם לדעת זאת. האמת היא שגם אם נמצאים בעיירה קטנה או בשוב קטן שאין בהם בני תורה, הרי מי שיש לו רצון יכול לפעול באותו מקום שילמדו ברבים.

הנסיון הראה שאם רק ישנו מי ששקוע בזה לעורר ללימוד ברבים - נפעל ונעשה הדבר ב"ה. כל אחד, גם היהודי הפשוט, מרוצה וחפץ לשמוע דבר תורה, כל אחד רוצה לשמוע בשמחה מאמר חז"ל, אגדה, מדרש, דין. וישנם כאלה שרוצים לשמוע דבר חסידות. אין הדבר תלוי אלא במעורר שיהיה שקוע בזה, וחוב זה מוטל על כל אחד מאנ"ש ומתלמידי התמימים שי'.

/לקו"ד ח"א ליקוט ג' סעיף ז'

nigle8@gmail.com

ריכוז עזרים ורעיונות בנגלה